

Ježíš

Mgr. Tereza Kvasničková

Dějiny do Ježíšovy doby

- Severní království Izraele bylo dobyto v letech 722 až 721 před naším letopočtem Asyřany. Stala se z něj provincie. Izraelci vyhnáni.
- Nebuchadnezzar dobyl dvakrát 597 a 587/586 před naším letopočtem Jeruzalém. Judejce odvedl do zajetí, zničení chrámu, vznik Židů v zajetí
- Dobyť Babylonu roku 539 před naším letopočtem perským králem Kýrem II. Propustil Židy, stavba druhého chrámu
- Když Alexandr Veliký roku 333 dobyl Malou Asii, Palestina se také stala součástí jeho velké říše.
- Ve válkách diadichů připadla Palestina Ptolemaiovi I. Judea zůstala v letech 301 až 198 před naším letopočtem relativně autonomní ptolemaiovskou provincií.
- 198 př. n. l. Seleukovec Antiochos III. dobyl Palestinu.

Dějiny do Ježíšovy doby

- Makabejec Simon založil o dvacet let později hasmonejskou dynastii.
- V roce 66 př. n. l. Gnaeus Pompeius Magnus dobyl Malou Asii pro rozšiřující se Římskou říši. V roce 65 ukončil vládu Seleukovců v Sýrii, 63 vládu Hasmonejců v Jeruzalémě.
- Herodes dobyl s římskou podporou v roce 37 př. n. l. Jeruzalém a zbavil moci hasmonejskou rodinu, která vládla do té doby.
- Herodes, poznamenán vážnou nemocí, ustanovil svého syna Heroda Antipu ze svého čtvrtého manželství za svého následníka trůnu, ale poté znovu změnil svou vůli ve prospěch rozdělení mezi tři syny. V roce 4 př. n. l. Herodes zemřel.
- v roce 6 n. l. byl poslední judský etnarcha, potomek Herodův, sesazen císařem Augustem, jeho území spojena s Idumeou a Samařím a připojena jako provincie Iudaea pod přímou římskou správou.

Mapy

Izrael a Judsko

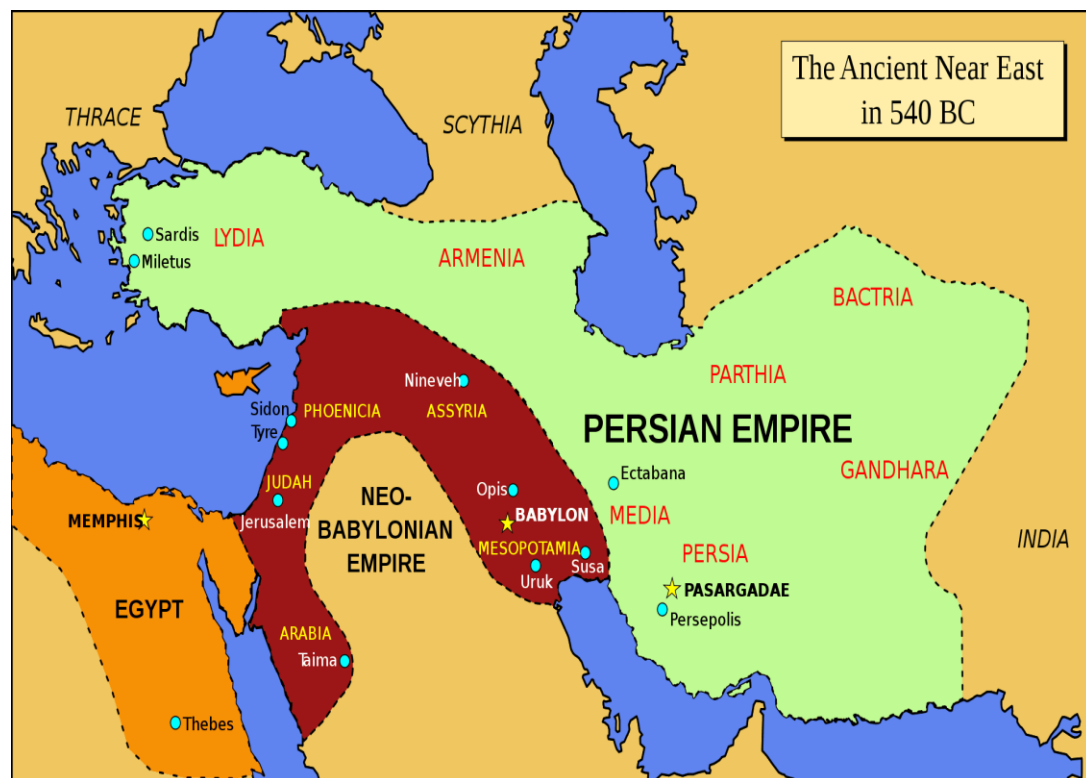

Asýrie a Judsko

Mapy

Babylonská a perská říše

Po Alexandrově smrti

Provincie Judea v 1. století n. l.

- ★ Pevnost
- Město

Ježíšova doba

- V roce 6 n. l. se Judea, Idumea a Samaria přeměnily z klientského království Římské říše na císařskou provincii zvanou také Judea. Zemi ovládal spíše římský prefekt než klientský král.
- Historický Ježíš je rekonstrukce Ježíšova života a učení zásadními historickými metodami.
- Vědci se liší ohledně víry a učení Ježíše i přesnosti biblických zpráv, přičemž dvě události jsou podporovány téměř univerzálním vědeckým konsensem: Ježíš byl pokřtěn a Ježíš byl ukřižován.
- Historická spolehlivost evangelií? Málo ze čtyř kanonických evangelií je považováno za historicky spolehlivé.
- E.P. Sanders uvádí, že „tato evangelia byla napsána s úmyslem oslavovat Ježíše a nemají striktně biografickou povahu. (Sanders, E. P. (1993). The Historical Figure of Jesus)
- Téměř všichni vědci starověku souhlasí s tím, že existoval lidský Ježíš, ale vědci se liší v historičnosti konkrétních epizod popsaných v biblických zprávách o Ježíši, shodnou se na dvou událostech (křest a ukřižování)

Matoušovo a Markovo evangelium

Matoušovo evangelium 14:1-11

- Bylo to dva dny před Velikonocemi a Svátkem nekvašených chlebů. Vrchní kněží se znalci Písma hledali způsob, jak by se ho Istí zmocnili a zabili ho.
- 2 Říkali si totiž: „O svátcích ne, aby mezi lidmi nevypuklo povstání.“
- 3 Když pak byl Ježíš v Betanii a stoloval v domě Šimona Malomocného, přišla žena s alabastrovou nádobkou velmi drahé masti z pravého nardu. A když tu nádobku rozbila a vylila na jeho hlavu, někteří se rozhořčili: „K čemu taková ztráta? 5 Ta mast se mohla prodat aspoň za tři sta denárů! Mohlo se to rozdat chudým!“ A hubovali ji.
- 6 Ježíš jim ale řekl: „Nechte ji. Proč ji trápíte? Udělala pro mě něco krásného. 7 Chudé tu budete mít vždycky a můžete jim pomáhat, kdykoli budete chtít; mě ale vždycky mít nebudete. 8 Ona udělala, co mohla. Předem pomazala mé tělo k pohřbu. 9 Amen, říkám vám, že kdekoli na celém světě bude kázáno evangelium, bude se mluvit také o tom, co udělala ona, na její památku.“
- 10 Jeden z Dvanácti – jmenoval se Jidáš Iškariotský – tehdy odešel k vrchním kněžím, aby jim ho zradil. 11 Když to uslyšeli, zaradovali se a slíbili, že mu dají peníze. Začal tedy hledat příležitost, jak by jim ho vydal.

Markovo evangelium 14:1-10

- 1 Bylo dva dny před velikonocemi, svátkem nekvašených chlebů. Velekněží a zákoníci přemýšleli, jak by se Ježíše Istí zmocnili a zabili ho.
- 2 Říkali: „Jen ne při svátečním shromáždění, aby se lid nezbouřil.“
- 3 Když byl v Betanii v domě Šimona Malomocného a seděl u stolu, přišla žena, která měla alabastrovou nádobku pravého vzácného oleje z nardu. Rozbila ji a olej vylila na jeho hlavu.
- 4 Někteří se hněvali: „Nač ta ztráta oleje?”
- 5 Mohl se prodat za víc než tři sta denárů a ty se mohly dát chudým.“ A osopili se na ni.
- 6 Ježíš však řekl: „Nechte ji! Proč ji trápíte? Vykonala na mně dobrý skutek.
- 7 Vždyť chudé máte stále kolem sebe, a kdykoli chcete, můžete jim činit dobře; mne však nemáte stále.
- 8 Ona učinila, co měla; už napřed pomazala mé tělo k pohřbu.
- 9 Amen, pravím vám, všude po celém světě, kde bude kázáno evangelium, bude se mluvit na její památku také o tom, co ona učinila.“
- 10 Jidáš Iškariotský, jeden z Dvanácti, odešel k velekněžím, aby jim ho zradil.

Markovo a Janovo evangelium

Lukášovo evangelium 23:1-11

- Tu povstalo celé shromáždění a odvedli ho k Pilátovi.
- 2Vznesli proti němu žalobu: „Podle našeho zjištění rozvrací tento člověk náš národ, brání odvádět císaři daně a prohlašuje se za Mesiáše krále.“
- 3Pilát mu položil otázku: „Ty jsi král Židů?“ On mu odpověděl: „Ty sám to říkáš.“
- 4Pilát řekl velekněžím a zástupům: „Já na tomto člověku žádnou vinu neshledávám.“
- 5Ale oni na něj naléhali: „Svým učením pobuřuje lid po celém Judsku; začal v Galileji a přišel až sem.“
- 6Jakmile to Pilát uslyšel, otázal se, zda je ten člověk z Galileje.
- 7Když se dověděl, že podléhá Herodově pravomoci, poslal ho k němu, protože Herodes byl právě v těch dnech také v Jeruzalémě.
- 8Když Herodes Ježíše spatřil, velmi se zaradoval; už dávno si ho totiž přál vidět, poněvadž o něm mnoho slyšel, a doufal, že uvidí, jak dělá nějaký zázrak.
- 9Kladl mu mnoho otázek, ale on mu na nic neodpovídal.
- 10Byli přítomni i velekněží a zákoníci a neústupně na něj žalovali.
- 11Tu se od něho Herodes se svými vojáky pohrdavě odvrátil, vysmál se mu, dal ho obléci ve slavnostní šat a poslal ho zase k Pilátovi.

Janovo evangelium 19:1-9

- 1 Tehdy dal Pilát Ježíše zbičovat.
- 2 Vojáci upletli z trní korunu, vložili mu ji na hlavu a přes ramena mu přehodili purpurový plášť.
- 3 Pak před něho předstupovali a říkali: „Buď pozdraven, králi židovský!“ Přitom ho bili do obličeje.
- 4 Pilát znovu vyšel a řekl Židům: „Hleďte, vedu vám ho ven, abyste věděli, že na něm nenalézám žádnou vinu.“
- 5 Ježíš vyšel ven s trnovou korunou na hlavě a v purpurovém plášti. Pilát jim řekl: „Hle, člověk!“
- 6 Když ho velekněží a jejich služebníci uviděli, dali se do křiku: „Ukřižovat, ukřižovat!“ Pilát jim řekl: „Vy sami si ho ukřižujte! Já na něm vinu nenalézám.“
- 7 Židé mu odpověděli: „My máme zákon a podle toho zákona musí zemřít, protože se vydával za syna Božího.“
- 8 Když to Pilát uslyšel, ještě více se ulekl.
- 9 Vešel znovu do paláce a řekl Ježíšovi: „Odkud jsi?“ Ale Ježíš mu nedal žádnou odpověď.

Svatý týden podle katolické církve

- Květná neděle - vjezd Ježíše do Jeruzaléma
- - průvod s posvěcenými ratolestmi, četba pašijí o vjezdu do Jeruzaléma
- Zelený čtvrtek (Greindonnerstag, tedy lkavý čtvrtek) - připomínka poslední večeře, ustanovení svátosti kněžství i eucharistie, svěcení posvátných olejů pro svátosti, Ježíšova modlitba v Getsemanské zahradě a jeho zajetí
- velikonoční triduum:
- Velký pátek – čtou se pašije, mše se nekonají
- Bílá sobota – večer vigilie, slavnost Zmrtvýchvstání Páně, slavností velikonoční svíce (paškál)
- Neděle Zmrtvýchvstání Páně - mrtvý Ježíš vstal z hrobu k novému životu a tím zničil hřích a smrt.